

Příloha č. 1 – Scénář rozhovoru, verze pro rodiče

Scénář na téma Přenos výchovných stylů

Dobrý den, jmenuji se Miroslav Vaňhal a studuji na Univerzitě Karlově obor Sociologie a sociální antropologie. Prosim o rozhovor, jehož data použiji pro svou bakalářskou práci s názvem Přenos výchovných stylů z orientační do prokreační rodiny.

Prohlašuji, že veškeré osobní údaje budou anonymizovány a jsou považovány za přísně důvěrné a je s nimi nakládáno dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES. Souhlasíte s jejich pořizováním a využitím pouze pro účely mé bakalářské práce? (musí zaznít ano)

Zároveň budu pořizovat nahrávku našeho rozhovoru, tu pak dále nebudu uchovávat společně s daty z rozhovoru. Souhlasíte prosím? (musí zaznít ano)

Nejdříve se zaměříme na otázky týkající se vaší výchovy a následně se budeme zabývat výchovou vašich dětí. Otázky budou položeny zeširoka a budu rád, když mi odpovíte na vše co nejpodrobněji a nej přesněji. Pokud by byla nějaká otázka nepříjemná nebo jste na ni nechtěl/a odpovědět, nic se neděje a budeme pokračovat dále. Můžeme začít, prosím?

- 1) Mohl/a byste mi krátce povyprávět něco o sobě a své rodině? Co dělali vaši rodiče, kde jste se narodil/a, jaké jste měl/a dětství.

Výchova rodiče:

- 1) Jak byste stručně popsal/a svou výchovu?
 - ⇒ Můžete to více rozvést? -> Jak se snažili vaši rodiče docílit x?
- 2) Co se Vám rodiče snažili předat? (v období puberty) / Kým chtěli, abyste se stali? (hodnoty)
 - ⇒ Co si myslíte, že chtěli rodiče abyste uměli? Co se Vás snažili naučit? K čemu Vás vedli?
 - ⇒ Jak to dělali? Jak Vás vedli?
 - ⇒ Co jim třeba vadilo? Jak se Vás snažili něco odnaučit?
- 3) Jak to měli rodiče s vaší školou?
 - ⇒ Učili se s vámi? Chodili do školy? Byly obtíže nebo spíš pochvaly?
- 4) Mohl/a byste mi povyprávět o vašem vztahu s rodiči v době mladší dospělosti/dospělosti?
 - ⇒ Můžete to více rozvést? – doptat se dle kontextu

Výchova dětí:

- 1) Jak byste popsal/a výchovu svých dětí?
 - ⇒ Můžete to víc rozvést?
 - ⇒ V čem jste při výchově přísnější nebo mírnější než vaši rodiče?
 - ⇒ Jaký si myslíte, že měla vaše výchova vliv na výchovu vašich dětí?
 - ⇒ Rozhodl/a jste se někdy záměrně něco ohledně výchovy dělat odlišně?
- 2) Co se snažíte vašemu dítěti předat? / Jakými lidmi by se měli vaši děti stát? (hodnoty)
 - ⇒ Co by se měly děti naučit do života? Jak to děláte, pokud je chcete něco naučit? Jak je naopak od něčeho odrazujete?
- 3) Povyprávějte mi o vašich dětech a škole?
 - ⇒ Můžete to víc rozvést? – doptat se dle kontextu
- 4) Povězte mi něco o vašem vztahu s vašimi dětmi?
 - ⇒ V čem vidíte největší rozdíly?

- 1) Co Vám přišlo na Vaší výchově nejdůležitější? Proč?
- 2) Co Vám přišlo na výchově nejtěžší? Proč?
- 3) Myslíte si, že rodiče mohou ovlivnit budoucnost vašich dětí?

- 4) Co si myslíte, že se Vaše děti naučili od Vás, aniž byste se snažili?
- 5) Co myslíte, že si z vaší výchovy děti odnesly?

Příloha č. 2 – Přepis rozhovoru s paní K. Petákovou

Délka rozhovoru: 26:04

MV: Dobrý den, jmenuji se Miroslav Vaňhal a studuji na Univerzitě Karlově obor Sociologie a sociální antropologie. Prosím o rozhovor, jehož data použiji pro svou bakalářskou práci s názvem Přenos výchovných stylů z orientační do prokreační rodiny.

Prohlašuji, že veškeré osobní údaje budou anonymizovány a jsou považovány za přísně důvěrné a je s nimi nakládáno dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES. Souhlasíte s jejich pořízením a využitím pouze pro účely mé bakalářské práce?

K: Ano.

MV: Dobře. Zároveň budu pořizovat nahrávku našeho rozhovoru, tu pak dále nebudu uchovávat společně s daty z rozhovoru. Souhlasíte prosím?

K: Ano.

MV: Nejdříve se zaměříme na otázky týkající se vaší výchovy a následně se budeme zabývat výchovou vašich dětí. Otázky budou položeny ze široka a budu rád, když mi odpovíte na vše co nejpodrobněji a nejpřesněji. Pokud by byla nějaká otázka nepříjemná nebo jste na ni nechtěl/a odpovědět, nic se neděje a budeme pokračovat dále. Můžeme začít, prosím?

K: Ano. Ano.

MV: Jistě. Mohla byste mi krátce popovídat o vaší rodině?

K: Tak moje rodina, já pocházím ze dvou sourozenců. Našim rodičům je teď přes 70, 75 let. A pocházíme nebo moje mamka pochází tady ze yyy. Táta ze severu, z Ústí nad Labem. A tady v yyy se poznali, vzali se a my jsme přišli na svět asi... No v podstatě se znali už od 15 let a my se sestrou přišli na svět asi 10 let poté. Sestře je o tři roky více. No, v současné době mám tedy rodiny, dva syny. Jeden je osmnáctiletý, druhému je 22 let. Oba dva studují, jeden na vysoké škole, druhý na střední ještě.

MV: Čím se živíte?

K: Živím se jako učitelka. Učím na základní škole a učím matematiku a angličtinu.

MV: Čím se živili vaši rodiče?

K: Moje mamka byla účetní ve a taťka je zedník.

MV: Jistě. Tak a jaké jste měla dětství?

K: Na dětství vzpomínám hezky, protože jsme bydleli v rodinném domě. Se sestrou jsme trávili spoustu času s kamarády. Vzpomínám tedy, musím přiznat, že ne tolik si toho pamatuju. Ale myslím, že dětství bylo hezký. Jsme ho tak v klidu užili.

MV: Tak teď začneme s těmi otázkami na vaší výchovu. Jak byste stručně popsala svou výchovu?

K: No, mojí výchovu? To znamená výchovu mojích rodičů směrem k mně?

MV: Ano.

K: Tak, pamatuju si, že nás hodně vychovávala mamka, táta do toho zasahoval minimálně. Spíš své dcery hodně rozmazloval. Ale mamka byla taková přísnější, hodná samozřejmě. Ale byly takové věci, který se nás třeba nezdály, nelíbily, protože byla přísná. Ale myslím, že to bylo správně.

MV: Jak si myslíte, že se ta přísnost projevovala?

K: No, no možná že to nebyla přímo, možná to spíš byla důslednost taková v některých věcech. Někdy to byla/ byly věci, který.. Mamka byla důsledná v takovém tom, aby jsme se chovali slušně na veřejnosti, aby jsme se se sestrou nehádali. Brala to jako důsledně. Často nám to opakovala, když jsme třeba zlobili nebo když se to ...

MV: A jak se snažila takových věcí docílit?

K: No, většinou domluvou. Někdy jsme dostali na zadek, ale to bylo vyjíměčný. Nebyl to ten styl výchovy.

MV: Takže hodně vysvětlovala?

K: Tak tak.

MV: Dobře a ještě jste zmínila... Co váš táta? Ten jak se podílel?

K: Tatka si s náma hodně hrál. Povídal nám pohádky. Chodil s náma na procházky. Takovej spíše volný čas a mamka byla ten, kdo vychovával. Určoval ten směr.

MV: Dobře. A co si myslíte, že se vám rodiče v dospívání snažili předat? Například hodnoty.

K: Určitě to byly hodnoty, které se týkaly vzdělání. Tam na to hodně dbali, abysme se dobře učili, abysme si vybrali nějakou nějaký obor, který nás bude bavit a zajímat. A určitě i třeba vztah k lidem kladný. Schopnost pomáhat no a spíše ne materiální. K tomu jsme vedené nebyly. Aby cílem dospělého člověka bylo získat nějaké jmění. Spíš takové duševní hodnoty.

MV: Co si myslíte, že rodiče chtěli, abyste uměli do života?

K: No, určitě o tom slušným chování. Na to máma docela dost dbala. Určitě chtěli, abysme si obě se sestrou vybudovali, asi ne kariéru, ale povolání/zaměstnání, které nás bude bavit a živit. Určitě měli představu o tom, abysme měli každá jednou svojí rodinu. Tak nějak solidně nebo rozumně zabezpečenou. To byly taky... Já si ještě úplně přesně neuvědomuju, že jako v období tý puberty.

MV: A jak vás rodiček tomuto vedli? Co dělali?

K: No, v podstatě asi nic úmyslného nebo prvoplánového to nebylo. Spíš si myslím, že to bylo příkladem. Bych řekla. Že to je takový to, co nejvíc předává ty věci.

MV: Myslíte, že jste tyhle věci nějak podle svého přebírala?

K: Stoprocentně.

MV: Jakoby reflektovala...

K: Určitě jsme některý věci přehodnotili a máme je jinak se sestrou než je třeba měli rodiče.

MV:

Například?

K: Já myslím, že to jsou hodně takový ty věci, co souvisí s dobou. Jako jiné vztah, třeba k cestování, mě napadla taková konkrétní věc. Naši nikdy netoužili nějak cestovat, Já třeba jo. Moje sestra taky. Ale to jsou asi věci, co spíš přinesla doba. Takový ty věci, co přinesla doba. To co dřív neměli. A my ano.

MV: A myslíte, že jste doma dělali něco tak proto, že to tak dělali vaši rodiče?

K: Určitě. Ale pokud si člověk některé věci uvědomuje, že mu nevyhovovaly v dětství třeba, tak si je pak mění potom ve své rodině. Určitě jo.

MV: Co byste třeba uvedla za příklad, kdy vy jste se rozhodla dělat něco jinak?

K: Vyloženě jinak? Teď si nevybavuju. Já třeba takový situace, oslavy svátku narozenin. Mám ráda, když se sejdeme rodina, i třeba, co nejšířší. A to si pamatuju, že naši tohle neměli úplně tak zažitý.

MV: Jistě. Rodinné tradice a tak?

K: Hm.

MV: Takže, a co třeba v dospívání vašim rodičům vadilo?

K: Já myslím, že asi nic moc. Že jsme byli někdy až moc úzkostně vedený, mám pocit. Že jsme se snažili vyplnit to, co od nás ty rodiče očekávali a že to možná nebylo úplně to...no, asi to bylo správně.

MV: Co myslíte, že dělali v takových situacích, když náhodou se vaše názory lišily? Když vás chtěly třeba něco odnaučit?

K: No, já myslím, že některé věci, i když názory byly jiné, jsme si prosadili jinak se sestrou. Ale nebylo to nic zásadního, protože to bylo vždycky jenom domluvou, rozhovorem, nebylo to nějakým, zákazama přísnějšma a spíš se o tom mluvilo.

MV: Dobře. Mohla byste mi popovídat o tom, jak to měli rodiče s vaší školou?

K: No, protože jsem se učila ráda a dobře, tak tam žádný problémy asi nebyly? Tak to myslíte?

MV: A měli na vás třeba nějaký nároky?

K: Tak jako mamka na nás nároky třeba asi měla, protože viděla, že nevím prostě... Myslím, že se to ubíralo takovou cestou, že jsme si asi vybrali sami. Sestra si vybrala zdravotní školu, já gympl, ale spíš ná jakoby nechávali. Kdyby třeba viděli, že jsme se rozhodli pro nějaký učešní obor a my se na základce učili dobře, tak by nás asi máma myslím nějak ovlivňovala. Ale protože jsme si vybrali to, co nás zajímá a bylo to takový vzdělání solidní, tak to neřešila?

MV: A podporovali Vás nějak?

K: Určitě. Nevím, jestli je to přímo podpora, ale třeba máma nikdy nechtěla, moc abysme jí doma se sestrou moc pomáhali. Říkala, abysme se třeba šli spíš učit. Ne že bysme nedělali vůbec nic, ale spíš jako nám dávala prostor/čas/zázemí. Což je taky hodně no.

MV: Dobře. A mohla byste mi povprávět o vašem vztahu s rodiče v období mladší dospělosti/dospělosti?

K: To znamená období? Tak 20, 25 let?

MV: Ano.

K: To jsem v podstatě začala. Byla jsem na vysoký škole. Končila jsem teda v kolika? 24? A v podstatě po vysoký škole jsem už čekala prvního syna. A pak už se to jako přelilo do jiný rodiny. Takže tam se ty, vliv rodičů asi trochu opadnul. I když samozřejmě, protože jsme bydleli ve společném domě. Tak tam ten vliv taky byl, ale už se to tak nějak měnilo. Ale ne tak zásadně?

MV: Jaký vliv máte na mysli?

K: Myslím, potom, když jsem se vdala a měla děti, tak tam přeci jenom, i když člověk přeci jenom kopíruje vzory od rodičů, co si pamatuje, rady rodičů. Ale jako dospělej člověk jako ta máma už jsem si ty věci jako v podstatě řešila po svým a spíš chodila pro ty rady k mámě. Ne, aby mi do něčeho mluvila.

MV: Dobře, tak teď se přesuneme ke druhé části o výchově vašich dětí. Mohla byste mi stručně popsat výchovu svých dětí?

K: No, vždycky jsem se snažila, snad by to i kluci potvrdili, jako taky spíš vysvětlovat, někdy jsem křičela, někdy samozřejmě taky dostali na zadek, když byli mladý. Hlavně když byli v tom období prvního vzdoru, tak tam na zadek nějaká ta padla. Myslím, že jako v současný době, když jsou oba dospělí... No myslím, že i třeba v takový tý pubertě, jsme se vždycky dokázali dohodnout rozumně. Tak byly určitě nějaký ty drobný, třeba i rozmíšky, ale nepamatuju, že bysme společně měli mezi s sebou jako máma se synem velkou Itálii. Že bysme na sebe křičeli nebo tak. Spoléhala jsem na to, že bysme, no že jsem je vychovála tak, že byli rozumný. A potom, když už byli dospělý, jsou, tak se na to člověk musí spolehnout.

MV: Ještě bych se chtěl zeptat, myslíte že jste v některých ohledech byla přísnější nebo mírnější než vaši rodiče?

K: Oh, to úplně nedokážu, protože si to dětství si úplně nevybavuju. Takový ty, vybavuju si ho jako příjemný a hezký, ale úplně jako konkrétně... já si myslím, ale to je možná můj naivní pohled nebo představa, nebo špatná. Že jsem byla při tý výchově byla o něco mírnější nebo benevolentnější při tý výchově.

MV: V čem myslíte?

K: V tom, že mám pocit, že ty děti dostali jako víc prostoru pro nějakou svojí volbu, ale nevím. To by jste se musel zeptat jich. Možná to vnímali jinak.

MV: A myslíte si, že vaše výchova nějak ovlivnila..

K: Určitě, myslím, že vždycky výchova ovlivní, no. Myslím, že nejvíc ovlivňují vzory rodičů. To, jak se ty rodiče sami chovají. Že je to pak ovlivňuje ty děti.

MV: A rozhodla jste se třeba někdy, vyloženě dělat něco úplně jinak?

K: Než ty rodiče? Ve výchově?

MV: No, ve výchově.

K: No, já si myslím, že dělám jednu věc. A myslím, e to je asi taky tou dobou, že je víc možností pro mladý lidi. Že asi tolik nezakazuju. Uvědomuju si, že v době, když mi bylo 18, vůbec bych

nesměla někam na nějaký večírek nebo tak. To jsem u kluků vůbec neřešila. V podstatě. To jsem dovolila. Možná to bylo proto, že jsem byla holka a s těma klukama je to tam nějak jiný. Že se o ně možná... nevím nevím, ale určitě v tomhle jo.

MV: Takže spíše benevolentnější?

K: Určitě. My jsme byli, jako někam třeba chodit nebo bejt i přes noc, tak to v podstatě neexistovalo.

MV: Tak a co jste se snažila vašemu dítěti předat?

K: No, to se asi. Jako konkrétně?

MV: No.

K: Nn

MV: Zkusím to položit jinak. Jakými lidmi by měli vaše děti být?

K: Jo, tak teďka mě nenapadají ta správná slova. Asi nemám tak bohatou slovní zásobu. No aby to byli, dobrý, pomáhající lidi. Aby no, já jsem dycky kladla důraz hodně na ty mezilidský vztahy, protože, starší syn bude pracovat s lidma. Mladší ten taky. Já taky pracuju s lidma. Tak tam prostě tu hodnotu vidím velkou. Tak jaký člověk by z nich měl být? Asi takový, se kterým by se lidi rádi viděli, potkávali, mě teďka nenapadaj. Mám teďka takový ty, správný slova. Určitě taky, aby byli pracovitý, To je takovej jinej rozměr.

MV: Kdybyste měla vybrat jednu věc, kterou by se vaše děti měli naučit do života...

K: Rozhodně naučit do života? No asi když to tak vezmu z pohledu životních zkušeností, tak asi se vyrovnávat s každou situací. Třeba i když přijde něco těžkýho, tak aby se naučily to zvládat a srovnat.

MV: Dobře. A jak jste je chtěla něco naučit?

K: No, jak jsem říkala, pokud to nebyly nějaký ty konkrétní věci, ale takový ty hodnoty vnitřní, tak asi spíš, vysvětlování moc nepomůže. Asi spíš tím vzorem. Že snad to viděli, že se snad taky slušně chovám a podobně?

MV: Podobně jako s vašimi rodiči?

K: Tak asi.

MV: Takže spíš takové nezáměrně, byste řekla?

K: Určitě. Samozřejmě jsou situace, kdy člověk si o konkrétních situacích popovídá s těma dětma. Vysvětlí, vyslechne si názor. Ale myslím si, že nejlíp je to takový, co okoukají. Samozřejmě okoukají i takový to špatný. Člověk není ideál a mám spoustu špatných vlastností a to odkoukají taky. Člověk to pak na nich vidí taky, že?

MV: A jak jste je o nějakého chování odrazovala?

K: Tak já si myslím, že jsem jako máma měla možná štěstí. Že kluci, musím zaťukat, doteďka, něco, co bych jim vyloženě musela zakazovat, nic podstatnýho, že by bych řekla.... No, domlouvali jsme se. Mě by zajímalo, co by na to řekli? Tak někdy jsem třeba, no možná v tý pubertě, no asi jo, řekla jsem jako někam nesmí, protože proto byl nějakej...no asi nevím, no. No,

možná si to/sebe idealizuju.

MV: Dobře a mohla byste mi povyprávět o vašich dětech a škole?

K: Tak kluci oba dva tady chodily na základní školu. No, ten starší, chodil potom na gymnázium. A teďka je ve třetím ročníku na FTVS, na fyzioterapii, hodlá se teda studovat dál. Na magisterský studium, bude teďkon dělat přijímačky. A mladší, ten je teďka po tý základce na gymnáziu ve třetáku. Toho teda čeká nějaká vysoká škola. Mám to teda zatím v úmyslu.

MV: Jak jste je podporovala, když byli menší? Učili jste se třeba společně?

K: No, málo, ale když bylo potřeba, tak ano.

MV: A měla jste na ně nějaké nároky? Třeba aby něčeho dosáhli?

K: Dosáhli? Jako třeba známek? Výkonu ve škole? Já nevím, ono to šlo tak nějak v souladu. Určitě nemám nároky na to, aby měli třeba nějaký konkrétní průměr známek třeba, snaží se je třeba, aby měli ty známky solidní, pokud to půjde. Pokud tam jsou třeba nějaký předměty, který ji nebaví, tak aby to učivo zvládli rozumně. Ale myslím si, že není důležitý, aby třeba na tý střední škole škola měl ten člověk třeba ze všeho, jako výborný výsledky. Myslím, že tam už by měla být nějaká ta profilace. A líbí se mi, když ty děti mají už nějaký směr našlápnutý. A myslím, že se to oběma klukům povedlo. Starší syn, ten sportoval, víceméně něčemu sportovnímu. Mladšího baví jazyky, tak ten směřuje taky. Jako v tomhleto směru. Dělal jako i víc mimo školu, třeba i koníčky, v podstatě vedli k těm zaměřením, profesní.

MV: Takže jste je moc nevedla?

K: Já si myslím, že asi snad jo. I když si pamatuju, že třeba starší syn když, bylo těžký se rozhodnout po týzákladce. Protože vyloženě asi technickej typ nebyl, aby šel na nějakou průmyslovku. V podstatě už nevím, ale ten gympl v podstatě tak tak nějak vyplynul.

MV: Dobře. A byly tedy spíše pochvaly nebo....

K: Ode mě ke klukům? Já myslím, že snad jako jo.

MV: Nebo se naskytly i nějaké obtíže?

K: Já si nepamatuju. Nějaký obtíže asi byly, ale výjimečně. No.

MV: Mohla byste mi ještě něco povyprávět o vašem vztahu?

K: S klukama? No, já věřím, že ten vztah mezi náma je moc hezkej. Nevím, jestli nás teď poslouchaj. Tak starší syn je dospělej, nebo chtěla jsem říct hodně dospělej. Tomu je teď 22. Vlastně bydlí v Praze s přítelkyní, žije s teď vlastně už svůj život, takže je ... ale mladší, ten bydlí se mnou, takže tam ten vztah je tak jako intenzivnější. Ale jsem ráda, že je mám.

MV: Myslíte, že máte podobný vztah s dětmi jako měli vaši rodiče s Vámi?

K: Pche, no asi jo no. I když možná si uvědomuju, že máma na mě měla vyšší nároky než na ségru, protože věděla, že se jako líp učím. Nevím jestli, tam to pocítuju, jestli na mě někde...víc netlačila. Ale teď přemýšlím, jestli nějak netlačím na kluky, ale myslím, že snad ne.

MV: Spíše necháváte být?

K: Taky to tak cítím. Těžko hodnotit. Rodiče se snaží všechny ty věci vždycky dělat jakoby dobře,

aby to dítě mělo ve svém životě úspěch, spokojený. Někdy to ale děláme nešikovně, no. Že ty děti to vnímají jinak, že jo. V době dospívání, že jo, hlavně mají ty děti jinou představu a asi se to střetává s těma matkama někdy nebo s představou tý maminky. Ale myslím, že je dobrý, když se z toho obě dvě ty strany snaží nějak rozumně vyjít.

MV: Dobře. Ještě tu mám pár otázek na záměr. Co Vám přišlo na vaší výchově nejdůležitější a proč?

K: Nejdůležitější na výchově? No, jak jsem říkala, máma nás vedla k tomu, abysme se slušně chovali, tak v podstatě, asi taky jsem ráda, že se kluci taky uměj hezky chovat a pomáhat. Já možná pořád opakuju pořád samý dvě věci. Ale ty hodnoty asi nejsou tak materiální, i když jsme samozřejmě taky mluvili o tom, aby dělali něco o tom, jak se zajistěj v budoucnosti. Ale spíš aby to byla práce, která naplňuje a oni byli spokojený v tom životě.

MV: Co Vám na výchově přišlo nejtěžší?

K: Nejtěžší? No, ono je to asi celý těžký. Ono uzavřít nějaký takovýto hodnocení, jak člověk vychoval děti, člověk neuzavře asi nikdy. A nebo jedineč, když vidí, jak vychovávají zase svoje děti. A nejtěžší, nevím no, asi všechno, neuvědomuju si to, jak o to teď mluvíme. Jako asi konkrétní věc nevím.

MV: Dobře. Mohou rodiče silně ovlivnit výchovu svých dětí?

K: Stoprocentně.

MV: Je něco, co se od vás děti naučili a vy jste to neměla v plánu?

K: Určitě jsou to takový ty negativní věci?

MV: Jako například?

K: No, nevím, jestli je to věc, třeba temperamentu vrozenýho, ale třeba někdy výbušnost, někdy náladovost, i když vyjímačně. Ale možná je to taková věc, kterou děti vnímají když jsou malý u tý mámy.... Stoprocentně, že jo. Okoukaj, naučej. Myslím, že ta výchova na plánování moc nedá.

MV: Ještě poslední otázku. Co si myslíte, že je hlavní věc, kterou si odnesli vaše děti z výchovy?

K: Hlavní věc, kterou si odnesli? No, asi fakt, nevím, jestli to tak můžu říct, ale být slušný lidi.

MV: Dobře. Tak já vám moc děkuji za rozhovor.

K: Za málo. Rádo se stalo. Teď se půjdu podívat, jestli poslouchali.

Příloha č. 3 – Výchovné styly. Metoda hlavních komponent.

	Komponenta		
	1	2	3
S dítětem si hodně povídali	,792	0,94	,117
Hra, vymyšlení zajímavých věcí	,783	-,073	-,126
Když něco chtěli, vysvětlili proč	,666	,080	,226
Snázili se porozumět	,659	,020	,266
Dbali na dobrý prospěch	,555	,146	,449
Dítě podporovali za každé situace	,545	,118	,267
O rozhodnutích se nediskutovalo	-,201	,709	,137
Dbali na dodržování pořádku	,262	,687	,094
Dítě muselo pomáhat v domácnosti	,011	,636	,009
Kladli velké nároky	,306	,579	-,327
Bylo nám jedno, co dělá	-,189	,071	-,827
Chtěli vědět, jak tráví volný čas	,446	,207	,539
Vysvětlená variance (celkem 54,3 %)	26,3 %	15,2 %	12,8 %
<u>Cronbachovo Alfa škály</u>	0,78	0,56	0,68

Zdroj: (Šafr et al. 2012: 102)

Příloha č. 4 – Přehled témat a kódů

TÉMATA	KÓDY					
HODNOCENÍ	Hodnocení výchovy	Hodnocení chování	Hodnocení kvality vztahu			
PŘENOS	Předávání hodnot	Předávání zkušeností	Nápodoba/bytí příkladem			
PODMÍNKY	Doba	Časové možnosti	Rodinná situace/stav	Zdravotní stav	Vliv mimo rodinu	
CHARAKTER RODIČE	Hodnoty	Názory a přesvědčení	Přístup k výchově	Požadavky		
ZÁSAHY DÍTĚTE	Charakter dítěte	Neshody a konflikty	Respekt vůči rodičům			
VÝCHOVNÉ PROSTŘEDKY	Příkazování/zakazování	Fyzické tresty	Domlouvání/vysvětlování	Prostor pro chyby	Motivace	Společné trávení času
ROLE V RODINĚ	Rozdělení povinností mezi manžely	Podíl ostatních členů na výchově				